

acasa si pre ulitie, de alta parte si seracia unora parenti, cari nu suntu in stare a-si provede pruncii sei cu vestimentele si cartile necesarie. Mai suntu si alte multe impregiurari nefavoritorie, care se stanjinescu in calea prosperarei scololoru popularie.

Dotatiunea miserabila acelor mai multi do-centi inca e o pedeca principala in calea prosperarei invetiamentului populariu. Ca-ci atari docenti, forte reu dotati, suntu constrinsi cu neglijerea studioru, si chiaru si a prelectiuniloru prescrie, a-si cautá de afacerile sale economice spre a se póte sustiené si nutri pre sene si familiile sale. . . . r. . . .

Demsusiu 6 Aug. 1869.

Mi ieu vóia a face una serioasa intrebare catra publiculu romanu prin multu pretiuitulu acestu diurnalu. Óre ce póte fi, ca publiculu nostru romanu e asia disgustatu? Unde ne suntu barbati nostri de incredere, cá in atatea afaceri misteriose, ce ne atingu, se pornesca inainte cu vreo directiva? Séu póte, ca au desperatu? — Séu ca mediteza pre aduncu? De cumva mediteza, nu i conturba. — Dara reclamezu la poetii nostri, cá, déca ne aflamu in fericire, se ne cante cu lir'a loru de desfatare, ér' déca ne aflamu in desperare se ne cante de jale, cá se scia si lumea larga, in ce vólia ne aflamu, ca-ce a ride séu a plange dóra nu va fi crima politica.

Din comitatulu nostru alu Hunedórei nu amu vólia a aduce la cunoscinti'a publicului nostru nou-tati, pentruca de voi gresi numai una litera, va fi cá una schinteia, ce póte aprinde unu magazinu de pravu, si atunci ar' trebui se aducemu una redactiune in Dev'a, in centrulu comitatului, pentru inlesnirea corespondintieloru*).

Unu casu numai curiosu voliu a aduce onoratu publicu la cunoscinti'a. In 3 Augustu aflandume si eu din intemplanu la cancelari'a judelui procesuale in comun'a nóstra Demsusiu, fusei spectatoru la una pertractare singularia in felulu seu! — Doi jidani, cari scie Ddieu din ce parti ale lumii de unu timpu in cóce s'au asediatu aici in vecinatatea nóstra, acasau pe preotulu din comun'a Rachitov'a Demetriu Doriu pentru vatamarea onórei. — Unulu, pentruca, aflandu la elu in carcima, care e facisiu cu cas'a preotului, cadavrulu unui cane, si aruncandulu jidanulu nóstra in port'a preotului, fiesce preotulu prin juratii comunei l'au silitu pe jidanu se lu duca de acolo — si pentru asta fapta s'a vatamatu onórea jidanului.

Celualtu jidanu acusa pe susumeratulu preotu, ca ar' fi capacitatá ómenii, cá se nu bea beuturi spirituóse, ca-ce mai cu séma jidani producu si ferbu spirituóse, si amesteca multe specie in ele, cá se placa ochiloru si gustului, si acele suntu spurcate si veninóse, si cu acésta ér' i s'a vatamatu onórea cá carciumariu si jidanu, pentruca de unu timpu incóce s'au disgustatu ómenii de a duce dela densulu beutura si are multa dauna, pe langa vatamarea onórei. — Me uimisemu vediendu pe preotu intre doi jidani chiaru cá Christosu intre talchari, — ba ce e mai multu, unulu dintre jidani luandu -si inaintea oficiului o pusetiune imperioasa, provóca pe preotu, cá in expresiuni se lu botéza per Domniata, ca elu nu suge si acum ticia.

Incus'a jidaniloru érá data prin advocatu. — Asia preotii trebuie se recomende beti'a rachiului la poporu?! déca vreu se nu devenia in criminalu? — pentruca si rachiulu e constitutionalu la jidani? —

Pana in acelu momentu inca nu venisemu la cunoscinti'a, ca catu de largi si infinite suntu marginele praxeii unei constitutiuni.

In Romani'a déca nu intinde regimulu si preste poporulu israelitu radiale constitutiunii tóte, cum lu inferéza la poterile din afara, — dara la noi, déca suntu asia de emancipati, incatu au nasulu se traga la criminalu pe preoti si in favórea

*) Adica se afla si acolo chartia si negrêla, si post'a in 2 dile ni le póte aduce si aici; dar' lenea si nepasarea de a da la lumina reulu tacunduse si innecandu suspinele au ingrasiatu si pe cei mai faimosi tirani, facundu pe lenesi selavi, asia dar' ómenii suntu multu nepasatori si nu sciu, ca pasurile si suferintiele se impucineza si rarescu forte prin descoperirea loru pe calea publicitatii, ca-ce orcum, dar' si tiranii cei mai impetrati se sfiescu si tremura de condamnarea opiniunii publice, pentruca dupa aceea urméza si cea materiale. Adeverulu in golatatea lui se lu damu publicitatii, ca éca publicitatea a mantuitu pe multi de tiranii. Exemple avemu si in comitatulu Albei de susu. — R.

coruptiunii prin betia, cum lauda regimulu si poporulu! Numai pe preotii romani ii defaima! —

Procesulu cu jidani s'a amanatu pana la ascultarea martoriloru. — Despre succesu vomu refera.

Georgiu P. Densusianu m/p.,
par. gr. cat. in Demsusiu.

NB. Comun'a Rachitov'a pana in an. 1867 a avutu singura numai dreptulu de carcimaritu in folosulu besericeii, care pe totu anulu se exarendá cu 200 fl. v. a. Acum beserice'a a perdutu si acestu dreptu, ca-ce nescari nemesi, cari au avutu doi, trei iobagi, au bagatu jidanu pentru una suma de 8 fl. v. a. cá se nu se póta redicá cas'a domnului, pe care au inceputu credintiosii se si o redice. — I d e m. —

Statutele

gimnasiului romanu din Bradu comitatulu Zarandu.

(Capetu.)

§ 35. Corpulu profesoralu sub presiedinti'a directorului va tieué in tóta lun'a celu pucinu un'a conferintia.

Cerendu giurstarile va tiené si mai de multe ori.

§ 36. Obiectele acestoru conferintie, suntu invetiamentulu, disciplin'a si moralitatea eleviloru, si altele ce atingu progresulu spiritualu alu gimnasiului si alu personalului de invetiamentu. — Precum si cu finitul fiacarui anu scolasticu a face unu reportu comitetului despre starea de invetiamentu si disciplin'a in gimnasiu.

§ 37. Corpulu profesoralu dupa obiectele de invetiamentu (§ 46) staveresce planulu de impartirea loru in clasa conformu legiloru pentru gimnasiae publice de statu, si lu asterne consistoriului archidiecesanu spre aprobare.

§ 38. Corpulu profesoralu staveresce impartirea studioru si a óreloru intre profesori.

In casu de neintielegere séu neinvoire, impartirea o face directorele in impreuna intielegere cu presiedintele comitetului, si in ultim'a diferintia consistoriulu archidiecesanu.

§ 39. Pentru ducerea procesului verbalu alu conferintieloru corpului profesoralu, directorele numesce de secretariu pre unulu dintre profesori, fara cá acest'a in acésta calitate se-si póta perde votulu ce lu are cá membru alu conferintiei.

§ 40. La aducerea de concluse valide se cere presentia a celu pucinu $\frac{2}{3}$ din intregulu personalu alu profesoriloru.

Decisiunile se facu prin maioritate de voturi; in casu de egalitatea loru decide votulu presiedintelui.

§ 41. Expeditiunile se facu de catra presiedintele insusi, si cele necesari se provedu cu sigilulu gimnasiului, care va avé aceeasi emblema cu sigilulu comitetului, dara cu inscriptiunea: „Directiunea gimnasiului romanu gr. or. din Bradu.“

§ 42. Presiedintele comitetului are dreptu a fi de facia la consultarile corpului profesoralu, precum si directorele gimnasiului are dreptu a asistá la consultarile comitetului, avendu ambii in asemea casuri cuventu consultativu.

§ 43. Discordiele, neintielegerile, séu certele ce s'ar escá intre corpulu profesoralu si intre directore séu intre acest'a si intre vreunulu dintre profesori — le complanéza comitetulu gimnasiului.

Asemea neplaceri inse intre directorele séu corpulu profesoriloru si intre comitetu le decide reprezentantii'a gimnasiului.

In ambe casurile instanti'a ultima este consistoriulu archidiecesanu.

§ 44. Numerulu profesoriloru va fi de optu ordinari si patru suplenti; profesorii ordinari suntu permanenti.

Salariile profesoriloru voru fi:

1. Pentru profesorii ordinari dela 600 pana la 700 fl. v. a.

2. Pentru profesorii suplenti 500 fl. v. austr. pre anu.

3. Directorele, care va fi totu odata si profesor ordinariu, va mai avé unu pausialu de 100 fl. v. a. pre anu.

4. Pentru fiacare profesor ordinariu, dupa servitiu de 10 ani, se va mai adauge salariulu cu 100 fl. v. a.

Acestea salarie voru poté cresce cu timpu, crescundu capitalulu gimnasiului.

Salariile se platescu pre cate o luna inainte.

Platile unui pedelu si servitoriu precum si celalalte spese curenti se prevedu din anu in anu prin bugetulu gimnasiului.

§ 45. Pentru studentii, cari nu suntu de re-

legiunea romana gr. or., incatu ar' cere numerositate loru, se va face pasii cuviintiosi la respectiv'a autoritate besericesca spre a avé catechetu de relegiunea loru.

Acest'a nu se va numerá intre corpulu profesoralu, si nu se va poté platí din fondulu gimnasiului.

Elu va avé a substerne directiunii gimnasiului catalogulu despre cercetarea óreloru de catechisatie si de beserica, precum si despre calcululu studentiloru in studiu relegiunariu, spre a se poté induce in catalogulu generalu si in atestatele scolastice.

§ 46. Obiectele de invetiamentu in acestu gimnasiu suntu:

1. Relegiune. 2. Limbe; si anume: a) limb'a romana; b) limb'a latina; c) limb'a greca; d) alte limbe ale patriei, precum maghiara si germana. 3. Geografi'a si istori'a. 4. Matematic'a. 5. Istori'a naturala. 6. Fisic'a (sciintiele naturali). 7. Filosofii'a; afara de acestea: 8. Caligrafi'a. 9. Desemnu. 10. Cantare. 11. Gimnastic'a.

§ 47. Planulu de impartirea acestoru studii in clase si intre profesori se face conformu §§-loru 37 si 38.

§ 48. La acestu gimnasiu se voru purtá urmatoriele:

1. Protocolu de trebi.
2. Istori'a gimnasiului, care va cuprinde orice schimbare in personalulu profesoralu, séu alte evenimente caracteristice pentru starea si activitatea institutului.

3. Carte de normative.
4. Protocólele despre conferintiele corpului profesoralu (§ 35).

5. Unu catalogu generalu pentru fiacare clasa despre scolarii aceleiasi clase in ordine alfabetica, cu observarile necesarii despre nationalulu, purtarea si progresulu loru in invetiamentu.

Acest'a se subserie la finitul fiacarui anu de catra toti profesorii clasei.

6. Inventariu despre midiulócele de invetiamentu.

7. Unu catalogu specialu de clase pentru insemnarea studentiloru absentii, si a pedepselor séu laudei date acestor'a sub prelegere.

CAPU VI. Dispusetiuni generale.

§ 49. Diu'a de SS. Constantinu si Elen'a cá patroni ai gimnasiului este totudeodata si serbatórea nationale a gimnasiului.

La acésta serbatóre va luá parte reprezentantii'a comitetului, epitropii'a gimnasiului, intregu corpulu profesoralu, tóta tenerimea scolastica, precum si fundatorii si binefacatorii gimnasiului.

Cu acésta ocaziune se voru tiené reporturi despre starea si inaintarea fundurilor scolastice, discursu despre progresulu spiritualu si respective in cultura a gimnasiului, si alte asemeni espuneri de sciintia si literatura atatu nationale cata si straina.

§ 50. In casu candu institutulu gimnasiului prin evenimentu extraordinariu s'ar desfiintia, reprezentantii'a are dreptulu de a dispune cu fundulu spre inaintarea culturai nationale a poporului romanu gr. or. din comitatulu Zarandu.

CAPU VIII. Note si dispusetiuni transitorie.

§ 51. §§ 38 si 40 din statutulu organicu alu congresului besericescu dela anulu 1868 provocati la capu III § 8 din acestea statute suna:

„§ 38. Sinodulu protopresbiteralu consta din reprezentantii preotimei si ai comunelor parochiali, din protopresbiteriatu, asia cá preotimea se fia reprezentata in un'a tertialitate, éra comunele parochiale in dóue tertialitati.

„In protopresbiteriatulu, care numera preste 20.000 suflete, numerulu membriloru sinodului protopresbiterialu consta din partea preotimei din 12, éra de partea comunelor besericesci din 24; éra unde numerulu sufletelor este mai micu de 20.000 acolo va constá din partea comunelor parochiali din 16 membri si din partea preotimei din 8.

§ 40. Membrii sinodului protopresbiteralu se alegu pre 3 ani si se potu realege.

Membrii eclesiastici ai sinodului protopresbiteriale se alegu prin preotimea tractuale in loculu destinat; ér' catu pentru membrii mireni, protopresbiteriatulu se imparte in atate cercuri electorali, cati membrii mireni suntu de a se alege in intielesulu § 38.

§ 52. Dupa intarirea acestoru statute reprezentantii'a gimnasiului (capu III § 8) intruninduse in adunare generale, va primí intr'unu conspecta tóta averea miscatória si nemiscatória a gimnasiului dela comisiunea scolare de pana acum, — si va dispune cu ea conformu acestoru statute.

§ 53. Pana candu gimnasiulu s'ar potè deschide celu pucinu cu cinci clase, sarcin'a de directoru alu gimnasiului o va portá gratuitu protopopulu gr. or. din Bradu.

Din sesiunea comisiunei scolare a comitatului Zarandu, tienuta in Bai'a de Crisiu la 8 Februaru 1869. —

Nr. 11.387.

Statutele de facia le aprobezu.

Bud'a 14 Iuliu 1869.

(L. S.) Br. Eötvös Josef m.p. „T.“

Cum stau serbii cu congresulu si jesuitismulu loru?

In 14 Iuliu in congresulu serbescu se ivi o ruptura: archim. Zivkovic facu o propunere surprindetoria, ca adica dupa verificatiune sese amane congresulu si se se de timpu de 2 luni unui comitetu din 11 membrii ca se lucre unu elaboratu despre dotatiunea preotimei.

Stefanovic inse propune ca mai antaiu se se afle modulu cum se se scota dela poporu salariile pentru intretinerea popiloru. Elu e de parere se se roge ministeriele, ca se le redice si imparta preotimei prin antistite civile. Subotic poftesce, ca, fiindu propunerea lui Zivkovic de mare insemnata, se se pertracteze in alta di.

Zivkovic este sprijinitu de Stratimirovic si Kusevic. Miletic inse areta lipsa unei programe despre ordinea dilei. I. Zivkovic inca afla propunerea fratelui seu T. Zivkovic de necorecta, dice, ca mai antaiu se se desbata cestiunea dotarei. Miletic dice, ca congresulu nu pote pertracta nimicu pana ce se voru fi verificatu deputatii. Zivkovic raspunde, ca suntu nepregatiti.

Miletic se respica, ca, fiindu dotatiunea o cestiune insemnata trebuia se se precugete, si fiindu intetitorie, trebuie se se resolve, dar' nu este cu putintia pana dupa verificare. Stratimirovic poftesce a se pertracta propunerea lui Stefanovic in diu'a viitoria. Dupa aceea se scola patriarchulu S. Masirevic si declara, ca si densulu poftesce pertractarea propunerei lui Stefanovic si inca astadi, ca preotii nu potu trai in lipsa; apoi silesce ca inca astadi se se id acestu obiectu la pertractare.

Miletic dice, ca acesta e una presiune si congresulu nu va desbata dupa gustulu presiedintelui. Nationalii se gatescu se esa din sala. Prefectulu Kusevic inca amenintia in numele clericaliiloru, ca va esi din adunare. Nationalii cu Miletic in frunte intre „Zivili“ parasescu sala. Dep. Versietului Miroslavjevic provoca pe metropolitulu se parasasca presidiulu, ca nu lu sci manutiené. Unu sgomotu si o larma mare, pana candu metropolitulu fu silitu a inchide siedinti'a. — A dou'a di -si depusera mandatulu vreo 34 membri ai congresului, dimpreuna cu patru episcopi. Congresulu nu se mai putu tiené, elu deci s'a intreruptu si disolvatu. — O mare sensatiune. — In Carlovic, Neoplant'a, Timisiór'a etc. se facura meetinguri, in cari se apróba procederea nationaliloru in contra jesuitismulu metropolitulu. De alta parte metropolitulu Masirevic facu pasi la ministeriu pentru disolvarea congresului. Ministeriulu inse lu silesce, ca se dechiare siedintiele numai ca amanate, er' pre deputatii, cari si au depusu mandatele, se i aduca, ca se-si retraga fapt'a, luandu-si indereptu depunerea mandatulu.

Intr'aceea se tiend in 29 Iuliu unu meetingu numerosu cu licentia concesa. Preste o mii de serbi se aflara de facia. Dupa constituire si vorbiri adusera una resolutiune cu unanimitate, ca metropolitulu Masirevic se rechiame indata congresulu spre a se continua pertractarile incepute. Pasi si protestulu partitei nationale datu metropolitulu in 16 Iuliu se incuviintiéza si se adópta; er' patriarchulu, episcopiloru si celorulalti, cari au casionatu neunirea, se pronuncia desprobare cu profunda parere de reu. Calugarii se siedia in monastiri si noi calugari se nu se mai primésca, er' veniturile de prisosu se se intreuintieze pentru scola si pentru alte institute de cultura. In fine amenintia,

ca de nu se va rechiama congresulu ei nu voru purta spesele congresului. — Cam asia relata „Osten“.

Eca de confusiuni si surpari naseu apucaturile despotice. Spiritulu armoniei si alu cointelegerei, are lipsa de mare abnegatiune de orice predilectiuni in tote partile. Exagerarile si presiunile mai multu strica decatu folosescu, ca-ce poporulu nu mai vre a remané massa fara vointia si se ingrigesce de viitoriulu existintiei sale, pentru care tocma pastorii lui sufletesci suntu detori a se lupta mai multu in fruntea lui, inse cu elu si numai pentru elu. —

Cronica esterna.

CAROLU I., etc.

Avendu a merge pentru pucine dile la Crimea. Amu decretatu si decretamu ce urméza:

Art. I. Pe timpulu catu vomu lipsi din tíera, tote lucrarile administratiunei publice, care reclama confirmarea domnésca, se voru supune aprobarei consiliului ministriloru, dupa presentarea ce va face fiacare ministru in parte, si li se va dá cursu sub reserv'a sanctiunei nóstre ulterioare.

Art. II. Destituirile si numirile de functionari publici, dupa gasirea cu cale a consiliului ministriloru, voru fi cu titlu provisoriu pana la a nóstra întórcere.

D. min. Cogalniceanu, ministru de interne, este insarcinatu cu interimulu ministrului de externe, si d. B. Boerescu ministru de justiti'a, cu interimulu ministrului lucrariloru publice. —

— Mari'a Sa luandu dejunulu la Budesci, unde proprietariulu mosiei, d. Ioane Manu, si d. ministru de resbelu asteptau sosirea M. S., a pornitu la órele 2 si diumetate; sosindu in Olteniti'a la órele 4 s'a imbarcafu pe vaporulu Stefanu celu mare. Vaporulu Romani'a a luata suit'a Mariei Sale, locuitorii din tote comunele din pregiuru au salutatu cu entusiasmu sosirea Mariei Sale; la órele 5 si diumetate vapórele s'au pusu in mersu. — „Rom.“

— „Monitoriulu“ reporta, ca caus'a reinturnarei vice-regelui in Egiptu a fostu mai alesu descoperirea unei conspiratiuni, ce se uneltia la Kair si in care ar' fi fostu implicati mai multi Pasi, inalti functionari si mai multe persóne din giurulu vice-regelui.

Scopulu acestui complotu ar' fi fostu de a declara caderea Khedivului si de a proclama in loculu seu pe fratele seu, Mustafa-Fazyl-Pasia, ca vice-rege.

Nu scimu pana la ce punctu acesta asertiune este adeverata; dara corespunde destulu de bine cu schimbarile facute de Ismail-Pasia in personalulu guvernului si cu numirea mai alesu a fiului seu celui mai mare la ministeriulu de interne. —

— In diu'a de 31 Iuliu facunduse darea la semnu comunale a orasiului Bucuresci, in localulu societatiei nemtiesci de tiru, unulu dintre pucinii concurenti ce se presentara, fu impuscatu forte reu in braciul de unu altu concurent. Acest'a contra regulei de a nu se pune caps'a pe pusca in interiorulu halei de tragere, dupa ce pusesse caps'a, — fara ca vreunu diriginte se i faca oserbarea — lasandu cocosiulu cu nebagare de séma, lovitur'a pleca si rani reu la braciul pe nenorocitul concurent, ce era in dreptulu puscei.

Puscele date pentru tragere fiindu de unu ficu si cartusiele pentru altfelu de pusce, loviturile mersera reu de totu si causara contusiuni la mai multi concurenti. —

— Facia cu calatori'a Domnitoriului si cu revelarile unoru diurnale. „Romanulu“ in revist'a sa dice si urmatóriele:

„Publicaramu eri o telegrama spediata din Bucuresci catra diurnalulu „Wanderer“, prin care se pune din nou pe tapetu cestiunea bandelor bulgare, séu mai dreptu, aliantia guvernului romanu cu Rusi'a si cu Prusi'a, pentru a provocá resbelulu in Oriente. Acea depesia, cunoscuta guvernului, fu spedita, fara a fi demintita. Acestu faptu este cu atatu mai insemnatu, cu catu se facu pe candu se pregatiea intelnirea principelui Carolu alu Romaniloru cu imperatorele Alexandru alu Rusieloru.

Spre mai buna intelegere, publicamu mai la vale unu articlu alu renumitei corespondentie „Nord-Est“, pe care lu gasiramu in diurnalulu francesu „Débats“ dela 12 Augustu.

Acésta corespondintia a poloniloru, Czatorinski, eari totudéun'a a combatutu statulu romanu, n'a incetatu, mai cu séma dela suirea pe tronulu romaniloru a principelui Carolu, de a respandi cele mai mari calumnii in contra natiunei romane. In acésta corespondintia se spune mai antaiu, ca con-

ventiunea pentru desfiintierea jurisdicțiunei consulare, care se elaborase suptu ministeriulu Golescu, de d. Steege, impreuna cu d. Offenberg, s'ar fi modificatu acum, in favórea Rusiei. Nu scimu ce credimentu putemu dá scirei despre acésta modificare, si de aceea o inregistratnu, placundune a crede, ca nu este adeverata. Se observamu inse, ca „Nord-Est“, in 1869 ca si in 1868, sustiene, ca este o aliantia intre Prusi'a, Rusi'a si Romani'a, cu singur'a osebire c'acum in „Nord-Est“, ca si in tote diurnalele austro-maghiare, s'a adausu dispretiulu si deriderea. Anulu trecutu ele diceau, ca suntemu unu arsenal; estu timpu dicu: „misera Romania, miserabili soldati!“ Anu diceau, ca: guvernulu principelui Carolu este in ajunu de a pune focu in Oriente si in Occidente, estu-timpu dicu, ca: „ne voru scuturá ismenele“. Anu diceau, ca: se va proclama independintia regatului daco-romanu, estu timpu dicu, ca „Sultanulu este suveranulu acestei tieri“. Eca progresulu, eca singur'a isbenda in afara, ce vedemu pana acum din partea ministeriului actualu.

In faci'a necurmatoru atacuri, cu care pres'a austro-maghiara gratuléza Romani'a, in faci'a . . . se silesce se innece Romani'a, se ne fia ertatu se publicamu mai la vale o pagina despre romani a unui gallo-romanu, a marelui istoricu alu Franciei, d. Henri Martin.

Este cam vechia pagin'a; dar' adeverulu si iubirea se potu óre inveci?

Ea a fostu publicata in „Romanulu“ la 9 Augustu 1857; dar' némtiulu ne calumnieza, ne despretiuesce, pana a dechiará din nou pe Sultanulu otomaniloru suveranulu romaniloru; de ce dar' se nu ne mangaiamu anim'a, audiendu din nou cum vorbieau alta data despre noi ómenii cei mari ai Franciei?

Romanii voru fi cititu negresitu acea pagina a istoriei lor, sapata in lespede de bronzu de catra marele istoricu gallo-romanu; dar', dupa semenele ce ni se arata, si in faci'a despretiutóreloru amenintari ale némtiului si ale ungurului, este bine — credemu — se ne aducemu aminte de ceea ce suntemu, de ceea ce trebuie se fimu si de ceea ce n'avemu de catu se voimu, pentru a fi. Este in sfersitu de mare trebuintia se intielegemu acum celu pacinu aceste sante si profetice cuvinte ale d. Henri Martin, pe care nu le amu intielesu la 1857:

„Gallo-romanulu din Oriente n'are pré multu cu indouit'a lui origine, ca se respinga atatea apasari straine si se mérga spre datinele lui.“

Intielege-vomu acum celu pucinu ceea ce nu intieleseram la 1857?

Audi-vomu acum vocea sangelui si-a geniului? Se speramu; si cu acésta sperantia se dicemu din nou romaniloru:

Credintia in noi insine! Unire, armare, veghiare.“ — In sensulu acesta scrie „Rom.“ mereu, refrangundu calumniile si tragundu atentiunea. —

CAROLU I.,

din grati'a Ini Dumnedieu si vointi'a nationala, Domnu alu Romaniloru.

La toti de facia si viitori sanetate:

Avendu in vedere nóu'a impartire a teritoriului Romaniei pe divisii.

Asupra reportulu ministrului nostru secretariu de statu la departementulu de resbelu, sub Nr. 9.290.

Amu decretatu si decretamu:

Art. I. Companiile de granitari si escadronene de dorobanti voru fi impartite pe bataliune si divisiune precum urméza:

Granitari.

Divisi'a I teritoriala: Compani'a 1 Bratocea si a 2-a Predealu, din batalionulu 1-iu, cu resiedinti'a in Predealu.

Compani'a 1 Turnu-Magurele, a 2-a Zimnicea si a 3 Giurgiu, din batalionulu alu 2-lea cu resiedinti'a in Giurgiu.

Compani'a 1 Olteniti'a, a 2-a Stirbey si a 3-a Gur'a-Ialomitiei din batationulu alu 3-lea, cu resiedinti'a Stirbey.

Divisi'a a II-a teritoriala: Compani'a 1 Sculeni, a 2-a Stefanesci, a 3-a Radautii, a 4-a Marmoriti'a, din batalionulu alu 4-lea, cu resiedinti'a Stefanesci.

Compani'a 1 Michaileni, a 2-a Nimirteni, a 3-a Cornu-Lunei, a 4-a Dorn'a, din batalionulu alu 5-lea, resiedinti'a Michaileni.

Compani'a 1 Presecani, a 2-a Comanesci, a 3-a Oituzu, a 4-a Sovej'a, din batalionulu alu 6-lea, resiedinti'a Tergu-Ocnei.

Divisi'a a III-a teritoriala: Compani'a 1 Giuval'a, a 2-a Riulu-Vadului, a 3-a Bulig'a, a 4-a Vorcirov'a, din batalionulu alu 7-lea, resiedinti'a Tergu-Jiului.

Compani'a 1 Severinu, a 2-a Gru'i'a, a 3-a Calafatu, a 4-a Bechetu, din batalionulu alu 8-lea, resiedinti'a Calafatu.

Divisi'a a IV-a teritoriala: Compani'a 1 Polizesci, a 2-a Brail'a si a 3-a Galati, batalionulu 9, cu resiedinti'a in Brail'a.

Compani'a 1 Comradu, a 2-a Carpineni, batalionulu 10 cu resiedinti'a in Reni.

Dorobanti.

Divisi'a I-iu teritoriala: Escadronulu Ilfovu, Vlasc'a si Teleormanu, divisionulu 1, cu resiedinti'a in Bucuresci.

Escadronulu de Dimboviti'a, Prahov'a, Buzeu si Ialomiti'a divisionulu 2, cu resiedinti'a in Buzeu.

Divisi'a a II-a teritoriala: Escadronulu de Iasi, Suceav'a, Botosiani si Dorohoiu, divisionulu 3 cu resiedinti'a in Iasi.

Escadronulu de Romanu, Nemptiu, Bacau si Putn'a, divisionulu 4 cu resiedinti'a in Bacau.

Divisi'a a III-a teritoriala: Escadronulu 1 de Mechedinti, Doljiu, Romanati si Oltu, divisionulu 5, cu resiedinti'a in Craiov'a.

Escadronulu de Muscelu, Argesiu, Valcea si Gorjiu, divisionulu 6, cu resiedinti'a in Pitesci.

Divisi'a a IV-a teritoriala: Escadronulu de Brail'a, Covurluiu si Rimnicu-Seratu, divisionulu 7, cu resiedinti'a in Galati.

Escadronulu de Tutov'a, Vasluiu, Falciu si Tecuciu, divisionulu 8, cu resiedinti'a in Berladu.

Art. II. Cu ocasi'a acestei impartiri, companiile de granitieri, cari pana acum erau formate in noue batalione se voru impartii in diece precum se arata mai susu, pentru care se va adauga personalulu trebuintiosu pentru unu statu maioru de batalionu cu resiedinti'a in comun'a Stirbey.

Art. III. Acésta impartire se va pune in aplicare dela 1 Octobere.

Art. IV si celu din urma. Ministrulu nostru secretariu de statu la departementulu de resbelu, este insarcinatu cu executarea decretulu de facia.

Datu in Bucuresci la 21 Iuliu 1869.

Carol.

Ministru secretariu de statu la departementulu de resbelu: Colonelu G. Manu. — „Mon.“

Parisu 15 Augustu. Maresialulu Niel a muritu.

Cu ocasiunea serbarei a sutei aniversarie a nascerei lui Napoleonu I., imperatulu a subsemnatu decretulu, contra semnata de ministrii, prin care se amnistieza cu totulu osendirele politice; de presa de libraria, de intrunire, de coalitiune, de contra-ventiuni deosebite. Unu altu decretu amnistieza pe desertatori militari. —

— Devienne este numitu reportoru alu comisiiei pentru senatus-consultu. —

Lisabon'a 13 Augustu. Demisiunea ministriului a fostu primita. Lol este insarcinatu cu formarea noului cabinetu. —

Madridu 13 Augustu. Se anuncia, ca o acitiare insemnata domnesce in Malag'a. Este temere de o miscare republicana. —

In Orientu Pórt'a arméza infricosiatu; ea redica unu arsenalu in Cret'a, care se fia loculu de statiune alu unei flote deosebite pentru marea interna. Asta pentru apararea in contra planeloru grecesci si a vice-regelui din Egiptu. Trupe si munitiune se tramitu la Tripolis. —

Varietati.

CONCURSU. La scólele gimnasiale, reale si comerciale romane gr. or. din Brasiovu se deschise concursu pentru urmatóriele posturi de profesori:

1. Unu profesoru de sciintiele naturale pentru gimnasiulu intregu si de matematica pentru gimnasiulu inferioru. Acestu profesoru fiindu necesitate va predá unele obiecte din sfer'a sa si la scól'a reala si la cea comerciala.

2. Unu profesoru de contabilitate, aritmetica si corespondintia mercantila la scól'a comerciala cu aplicare eventuala si la scól'a reala.

3. Unu profesoru pentru geometri'a descriptiva. Desemnulu linearu si aritmetic'a la scól'a reala.

4. Unu profesoru de limb'a franceza pentru

gimnasiu, scól'a reala si scól'a comerciala. Salariiele anuale pentru posturile de sub 1, 2 si 3 suntu de 800 fl. v. a. si prospectu de inaintare la 900 fl. v. a., éra pentru profesorulu de limb'a franceza de 600 fl. v. a. pe anu, 900 fl. v. a. pre anu.

Limb'a, in care se predau obiectele la tóte scólele amintite, este cea romana. Fiacare din profesorii alesi va servi anulu primu de proba, éra in anulu alu doilea aflanduse corespundietoriu chiamarei sale va primi decretulu de denumire definitiva.

Doritorii, de a ocupá unulu din aceste posturi, se binevoiesca a asterne la subscris'a eforia celu multu pana in 15 Augustu a. c. st. v. concurselu loru insocite de documentele, prin care dovedescu:

a) ca suntu nascuti romani de relegiunea ortodoxa orientala, b) ca au conduita morala si politica buna si c) suntu calificati pentru postulu, la care competeza. — Calificatiunea la postulu 1 se documenteaza prin testimoniu de maturitate si prin atestatu despre absolvarea cu succesu a facultatiei filosofice la vreo universitate; éra pentru posturile 2 si 3 prin tesimonii despre absolvarea unei scoli reale séu comerciale superioare, séu a unui institutu tehnicu.

Se intielege de sine, ca acei competitori, care voru dovedi calificatiune mai mare, séu prin examene formale, séu prin praxa castigata pana acuma, voru fi preferiti. Brasiovu 19/31 Iuliu 1869. — Subscrisa Efori'a scóleloru centrale romane gr. or. Damianu Datco, presiedinte. —

— Solulu prusianu si alu Germaniei de nordu din Bucuresci, c. Keiserling-Rautenburg au trecutu pe aici pe la Brasiovu la Valcele, de unde reintorcunduse va visitá locurile acestea din giuru. —

— In Nasodu se facu alegerea de deputatu in loculu lui Hosszu Elek, serie „Alb.“, mai toti alegatorii intrebati respunsera, ca nu alegu pe nime. Bethlen Sándor si Széles votara pentru Ioachimu Muresianu, ér' 10 de dupa tergu pentru Samuile Porutiu, care primi 7 voturi bune. Alta dovada de incredere si multumire cu starea de facia politica.

— (Bugetulu de resbelu.) Acestu bugetu comunu pentru tóta monarchi'a easiediatu pentru an. 1870 cu 96,897.803; din acést'a suma se socotescu pentru ministeriulu de esterne si de finantie, numai cam la 6 milioane, ér' 90,940.852 numai pentru ministeriulu de resbelu. Desbaterile in delegatiunile nemtiesci asupra bugetulu de resbelu si de esterne suntu infocate. Din partea regimulu se dovedesce necesitatea organizari de astadi a armatei si a sustienerei efectivulu proiectatu, cu atatu mai vertosu, ca-ce asia dice min. de resbelu altfelu miciorandu numerulu armatei „n'amu puté purta resbelu ofensivu, pentruca amu fi pré debili. Nu vomu fi nici odata ofensivi, totusi e oblegamintea fiacarui duce a stramuta chiaru si unu resbelu defensivu in unulu ofensivu, pentruca numai prin resbelu ofensivu se póte asecura iniciativ'a si victori'a.“ 8 sute de mii stare efectiva si honvedismulu 2 sute de mii se ceru neaparatu a se sustiené si se si primira respectivele paragrafe. Desbaterile respective suntu pline de expresiuni, cari caracteriseza starea de facia a Austro-Ungariei, unde spiritulu de libertate generala se lupta in contra spiritulu exclusivu alu dualismulu, care trage la sene monopolulu intregu libertati, lasandu la celelalte natiuni numai conditiuni de paria publicu. —

— Maiestatea Sa prin préinalt'a decisiune din 31 Iuliu 1869 a incuviintiatu regulamentulu privitoriu la relatiunile oficieriloru. In intielesulu acestui regulamentu li se lasa oficieriloru, cari nu potescu a continuá servitiulu activu in pace, caracterulu de ofieru numai sub conditiunea, déca se obléga a face in timpu de resbelu servitiu amesuratu puteriloru sale fisice si spirituale. Acestu oblegamentu duréza pentru toti pana la anulu alu 60, de care altfelu se potu eliberá si trece in starea „afara de servitiu“ numai sub anumite conditiuni. Oficierii, cari au unu anu de servitiu activu potu trece, déca nu le sta nimic'a in contra la reserva séu la garda, déca nu suntu obligati la reserva; éra cei cu servitiu activu de 10 ani potu trece dupa placu séu la reserva séu la garda. Trecerea oficieriloru dela reserva in servitiu activu se póte intemplá in pace numai in unele casuri considerabile. Verice ofieru póte depune de buna voia chargi'a de ofieru, déca nu i sta nimic in contra. Fiacarui ofieru din reserva, pensionatu (afara de temporalu invalidi) séu din starea „afara de servitiu“, i este ertatu a ocupá unu servitiu civilu de statu séu atare ramura de castigu, ce nu derangiéza vadi'a de ofieru si nu trece preste a trei'a parte din pensiuene dimpreuna cu adausele

langa acest'a. In acestu casu obtienu rangulu de ofieru, relative si pensiuena, nu le e permisu inse a se folosi de acestu caracteru la subscrisi s. a., precum nici de uniform'a militare. Exceptiunea dela acést'a facu numai, cei, cari stau in fruntea demnitatiloru supreme de curte. Necorespundientu carui-va, care a trecutu de sub ingrigirea militare intr'unu servitiu de statu civilu, relatiunile acestui servitiu, lu póte parasi si a-si castigá éra si pensiuena de mai inainte. Acestu regulamentu are valóre pentru toti functionarii militari, precum: auditori, medici, preoti militare si s. a. — „Tel. R.“

— In Pest'a se pregatesce de nou conchiamaarea unei adunari popularie, cá se se consulteze in cestiunea monastireloru din Ungari'a. —

— (Limb'a lui Atil'a o vorbescu si adi secuii birisi (carausi.) Dlu Ballagi (Bloch) cetise in academi'a unгурésca o pertractare alui Vadnay, in care dovedesce, ca limb'a maghiara nu s'a desvoltatu intru nemica intr'o miia de ani si nici ca se va desvolta catuva fi lumea, pentru ca Atil'a vorbea intocma, precum vorbescu si carausii secui de astadi. O indignatiune mare si furtunósa. Apoi Toldy (Schädel) a protestatu serbatoresce cetera pertractarei, si Ballagi ciuli urechile, dicundu, ca elu nu o cetise mai inainte. Lucru academicu. —

— (Despre jidani.) Referatulu dlui secretariu alu comitetulu permanente catra d. prefectu alu judeciului Iasi din 21 Iuliu 1869:

„Astadi espirandu terminulu de 10 dile, ce ne-ati defiptu pentru a ve presentá tabloulu populatiunei israelite din comun'a Iasi, cu onóre ilu si presentu la aplicarea dvóstre.

Elementele, de cari m'amu servitu pentru a'lu formá, suntu urmatóriele:

1. Recensimentulu primariei comunei Iasi din 1867, in care amu gasitu numerulu de 20.775 suflete.

2. Crescerea populatiunei israelite de 30 la suta, calculata dupa actele starei civile dela 1867—69, in sum'a de 6000 suflete.

3. Israelitii vagabondi, remasi in Iasi dela 1867—69 in sum'a de 5000 suflete.

Dupa aceste cifre s'a formatu tabloulu.

Aceste cifre, se fia ele catu de neesacte, totusi arata faptulu inspaimentatoriu, ca mai bine de a 6-a parte din populatiunea jidovésca din Iasi se compune de vagabondi: 5000 intr'unu totalu de 31.775 — este unu ce de ingrigiatu fórté! Imigratiunea jidaniloru, coversiendu preste mesura chiaru numerulu jidaniloru de locu, a facutu si mai grea, pentru jidani insii, cestiunea siederei loru in tíera. Si apoi, candu mai gandesce omulu, ca tocmai jidanii immigranti suntu acei ce au pretensiuni mai mari, ar' trebui se intielega toti romanii, ca vorb'a nu este de locu de tolerantia relegiósá. —

„Curiru de Iasi.“

Óre de ce nu scóte guvernulu unu tablou oficialu din tóta Romani'a spre a dovedi Europei in cifre statistice presiunile vagabundiloru asupra tíerei, si injustele loru protectiuni de catra cei, cari ei alungara din tíer'a sa? — De ce nu i rechiamo, déca i protegu?! —

Nr. 4655/civ. 1869.

Edictu.

Dela magistratulu urbanu si districtualu alu Brasiovului cá tribunale, se aduce la cunosciint'a publica, ca d. ADOLF KENYERES, prin extractulu unui protocolu alu incl. table reg. judecatoresci din 26 Maiu 1862, s'a legitimatu despre depunerea examenulu de advocatu, si prin diplom'a din 26 Maiu 1862 despre depunerea juramentulu de advocatu; — totuodata face conoscuto, ca are de scopu a exercita advocatur'a si -si a alesu pentru acésta Brasiovulu cá locu de oficiu.

Brasiovu in 7 Augustu 1869.

Magistratulu urbanu si districtuale cá tribunale judeciale.

1-3

CURSURILE

la bursa in 20 Aug. 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 93	cr. v. a.
Augsburg	—	—	121 „ 25	„ „
London	—	—	123 „ 90	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	62 „ —	„ „
Obligatiile metalice vechi de 50/0	—	—	72 „ —	„ „
Actiile bancului	—	—	772 „ —	„ „
„ creditulu	—	—	311 „ 80	„ „

Redactoru respundietoru

IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

JOANE GÖTT si fiu HENRICU.